

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Deres ref.
13/1689 SL
BBE/KR

Arkiv/Saksnr.
132/13/00138-2

Oslo
23. juni 2013

LCT
2244

Høring - Forslag om begrensning av fradrag for rentekostnader i interessefelleskap

Norges Rederiforbund viser til høringsbrev datert 11. april 2013, vedrørende forslag om begrensning av fradrag for rentekostnader i interessefelleskap.

Norges Rederiforbund er en interesse- og arbeidsgiverorganisasjon for over 160 norsktilknyttede bedrifter innen skipsfart og offshore entreprenørvirksomhet. Maritim næring er Norges nest største konkurranseutsatte næring, og den er mer enn de fleste andre næringer kapitalintensiv og internasjonalt eksponert. Mange av våre medlemsbedrifter vil derfor bli rammet av høringsforslaget.

Norges Rederiforbund har følgende merknader til høringsforslaget:

1 Behovet for å begrense fradraget for interne rentekostnader

I høringsnotatet foreslår Finansdepartementet å innføre en regel om begrensning av fradraget ved inntektsskatteligningen for renter som betales mellom skattytere som er i interessefelleskap (interne renter). Forslaget er begrunnet med at internasjonale konsern har incentiv til å plassere mye av konsernets gjeld i selskaper som er hjemmehørende i land med relativt høy skattesats og vid mulighet for skattemessige fradrag for gjeldsrenter. Motsvarende renteinntekter og fordringer kan kanaliseres til konsernselskaper hjemmehørende i land med lavere eller ingen skattlegging. Ved å utnytte disse skatteforskjellene oppnår konsernet at samlet skattebetaling reduseres. Dette kan føre til tap av skatteproveny i landene der virksomheten utøves, og vridning i konkurransen mellom internasjonale virksomheter og nasjonale virksomheter uten samme tilpasningsmuligheter.

Regjeringen har også satt ned et ekspertutvalg som skal vurdere den norske selskapsbeskatningen i lys av den internasjonale utviklingen, herunder tiltak for å motvirke at skattegrunnlaget uthules, samt om det er hensiktsmessig å likebehandle gjeld og egenkapital i større grad enn i dag.

Som representant for en internasjonal næring, ser Norges Rederiforbund at det kan være nødvendig å vurdere den norske selskapsbeskatningen i lys av den internasjonale

utviklingen. Det er viktig at skattesystemet er tilpasset den virkeligheten som selskapene opererer i, og at det har gode løsninger/regler som blant annet gir like konkurransevilkår både i og utenfor Norge.

En slik vurdering må gjøres samlet for hele skattesystemet – slik vi forstår at ekspertutvalget skal gjøre –, og ikke ved at en trekker ut enkelte elementer og vurderer disse isolert. En samlet vurdering sikrer gode, helhetlige og stabile løsninger, og en unngår enkeltstående regler som hver for seg kan ha gode formål, men som samlet sett gir betydelige administrative utfordringer for næringslivet.

Vi vil følgelig sterkt fraråde at Finansdepartementet forskutterer skatteutvalget sine vurderinger og forslag. Dersom Finansdepartementet har rett i at *behovet* for tiltak som retter seg spesifikt inn mot skatteplanlegging ved hjelp av rentefradrag er klart, er det etter vår vurdering likevel ikke klart hvilken *løsning* som bør velges for å ivareta dette formålet. Valg av løsning må ses i sammenheng med eventuelle andre tiltak som skatteutvalget foreslår i sin innstilling, og Finansdepartementet bør derfor vente med å foreslå endringer til innstillingen er lagt frem.

Videre mener vi det er svært uheldig nå å vedta en rentefradragsbegrensningsregel som kanskje må endres/justeres når eventuelle andre tiltak som foreslås av skatteutvalget skal iverksettes. Stadige endringer av skattesystemet er administrativt krevende for skattyterne, og svekker også tilliten til skattesystemet og forutsigbarheten for skattyterne.

Det er i høringsnotatet heller ikke synliggjort at behovet for en rentebegrensningsregel er så akutt at det er nødvendig å forskuttere skatteutvalgets innstilling. Finansdepartementet viser kun til at Skatteetaten har arbeidet med flere saker som *tyder på at enkelte selskap* utnytter muligheten for rentefradrag i Norge. Videre antydes det i høringsnotatet at flernasjonale selskaper har lavere skattemessig overskudd enn selskaper som kun opererer i Norge fordi de driver skatteplanlegging gjennom skattefradrag. Vår erfaring tilsier at dette bildet er atskillig mer komplisert, og at en slik generell slutning basert på empiriske studier blir for enkel. Skattetilpasning med rentefradrag synes derfor ikke å være et utbredt problem i Norge i dag.

Vi mener det også bør vurderes nærmere om de virkemidler/tiltak Skatteetaten allerede har er tilstrekkelige, særlig i lys av at det ikke synes som om skattetilpasning med rentefradrag er et utbredt problem. Det er i høringsnotatet vist til at blant annet skatteloven § 13-1 er svært krevende å anvende for ligningsmyndighetene, men dette kan ikke i seg selv forsvare at mange selskaper pålegges betydelige administrative oppgaver dersom formålet kun er å ramme en håndfull selskaper. Da bør gjeldende virkemidler være tilstrekkelige, selv om de er krevende å anvende.

På denne bakgrunn er merknadene nedenfor gitt under forutsetning av at Finansdepartementet likevel vil foreslå en rentefradragsbegrensningsregel som beskrevet i høringsnotatet.

2 Valg av modell for rentefradragsbegrensningsregelen

Norges Rederiforbund er enig med Finansdepartementet i at rentefradragsbegrensningsregelen bør utformes mest mulig likt tilsvarende regler i andre land, herunder at regelen ikke begrenser adgangen til å fradragføre renter i større utstrekning enn det som gjelder i andre land. Desto viktigere er det imidlertid at rentefradragsbegrensningsregelen ikke har uønskede virkninger for forretningsmessig

velbegrunnet virksomhet, herunder organiseringen av slik virksomhet, samt at regelen ikke er uforholdsmessig administrativt tyngende for selskapene.

Etter vår vurdering vil den foreslåtte rentefradragsbegrensingsregelen ramme kommersielt begrunnede lån mellom konsernselskaper, som er inngått på kommersielle vilkår. Dette anser vi som svært uheldig, da det blant annet kan få konsekvenser for selskapenes konkurransedyktighet, samt for hvordan de på bakgrunn av kommersielle hensyn ønsker å organisere sin virksomhet. Dette forsterkes av at renteinntektene vil være skattepliktige for kreditor, selv om fradraget for debitor begrenses (asymmetri).

Mange konsern er i dag organisert slik at et selskap eller en del av konsernet fungerer som en «konsernbank», som låner ut penger til de andre konsernselskapene. Dette er blant annet gjort ut i fra kommersielle og konkurransemessige hensyn. For å unngå å bli urimelig rammet av høringsforslaget kan det for noen mindre konsern være et alternativ å endre på denne organiseringen. For mange større, flernasjonale konsern vil ikke dette være et alternativ i praksis.

Konsernet kan også få økte rentekostnader dersom et internt lån inngått på markedsmessige vilkår må erstattes med et lån i markedet. Kreditor for det interne lånet vil vanligvis kunne låne inn pengene fra en utenforstående långiver til bedre vilkår enn det debitor for det interne lånet kan. Dette kan skyldes ulike forhold, som for eksempel at kreditor er et selskap høyere opp i konsernstrukturen, eller at kreditor er det inntektsgenererende selskapet i konsernet.

Vi vil også bemerke at den foreslåtte begrensingsregelen heller ikke er egnet for selskaper der inntektene i det vesentlige er fritatt for skatteplikt, jf. skatteloven § 2-38. Det er blant annet situasjonen for holdingselskaper, der inntektene som hovedregel er skattefritt utbytte og aksjegevinster. For slike selskaper kan den skattepliktige inntekten like gjerne være på minussiden som på plussiden, selv om egenkapitalgraden kan være relativt høy, og selskapet går med regnskapsmessig overskudd. Den skattemessige inntekten vil således ikke si noe om selskapets gjeldsbetjeningsevne, og det blir derfor urimelig å begrense fradragsretten for gjeldsrenter for slike selskaper på bakgrunn av en skattemessig resultatstørrelse (skattemessig inntekt). En rett til fremføring av avskåret rentefradrag vil heller ikke avhjelpe den urimelige fradragsbegrensningen for slike selskaper.

Vi mener derfor at den foreslåtte rentefradragsbegrensingsregelen må endres, og i større grad spisses mot formålet. I tillegg bør det innføres sikkerhetsventiler, jf. ordningene i andre land, som sikrer at kommersielt begrunnede lån kan videreføres. Det kan for eksempel ses hen til hvordan renteinntektene skattlegges i landene der de mottas. Hvis skattesatsen er over et fastsatt nivå, skal det ikke skje noen begrensning av rentefradraget. Dette kan bety mer kompliserte regler, men dette er etter vår vurdering både forsvarlig og ønskelig så lenge begrensingsregelen i større grad kun rammer den uønskede skattetilpasningen.

En annen løsning kan være å sammenligne egenkapitalandelen i debitorselskapet med egenkapitalandelen i konsernet som helhet. Dersom egenkapitalandelen er tilnærmet lik egenkapitalandelen i konsernet som helhet, er det et vektig argument for at gjeldsforholdet er kommersielt begrunnet og ikke en uønsket skattetilpasning. I slike tilfeller bør det ikke skje en begrensning av fradragsretten for interne renter.

Etter vår vurdering er begge disse sikkerhetsventilene enkle å både utforme og håndheve. Det tas utgangspunkt i objektive størrelser som Skatteetaten kan etterprøve, og det er ingen vanskelige vurderingstemaer.

3 Beregningsgrunnlaget for rentefradraget

3.1 Inntekter omfattet av fritaksmetoden

Ved beregningen av fradragrammen på 25 pst. foreslår Finansdepartementet at det skal tas utgangspunkt i skattyterens alminnelige inntekt før eventuell rentebegrensning. Netto rentekostnader og skattemessige avskrivninger skal tilbakeføres i dette grunnlaget.

Vi forstår forslaget slik at skattefrie inntekter ikke skal inngå i beregningsgrunnlaget for rentefradraget, herunder inntekter omfattet av fritaksmetoden, jf. Skatteloven § 2-38. Slike inntekter kan imidlertid være av stor betydning for gjeldsbetjeningsevnen til et selskap – og særlig for selskap som i det vesentlige har slike inntekter, jf. ovenfor om holdingselskap. Vi mener derfor det bør vurderes nærmere om skattefrie inntekter skal inngå i beregningsgrunnlaget.

3.2 Konsernbidrag uten skattemessig virkning

Det følger av forslaget at mottatt eller avgitt konsernbidrag skal inngå i beregningsgrunnlaget. Konsernbidragsordningen gir selskaper som inngår i samme konsern anledning til å samordne skattepliktig inntekt i konsernselskapene.

Konsernbidragsordningen kan også gjøre det enklere å overføre kapital, og dermed økonomisk styrke deler av et konsern. Dette er bakgrunnen for at selskap innenfor rederiskatteordningen kan avgi konsernbidrag til og motta konsernbidrag fra selskap utenfor ordningen, selv om konsernbidraget ikke skal ha skattemessig virkning, jf. skatteloven § 8-18 og Ot.prp. nr. 1 (2007-2008). Reglene gjelder tilsvarende for konsernbidrag avgitt til selskap som har trådt ut av ordningen, i uttreddelsesåret og de to påfølgende årene.

Etter vår vurdering bør også konsernbidrag uten skattemessig virkning inngå i beregningsgrunnlaget for rentefradraget. Slike bidrag vil også ha betydning for selskapets gjeldsbetjeningsevne, og vi kan ikke se noen hensyn som taler for at slike konsernbidrag skal holdes utenfor beregningsgrunnlaget.

3.3 Prosentsatsen – 25 pst.

Finansdepartementet foreslår at fradraget for interne rentekostnader skal avskjæres, dersom netto rentekostnader overstiger 25 pst. av beregningsgrunnlaget. I høringsnotatet er det vist til at forslaget kan tenkes å gå noe lengre i enkelte tilfeller enn det som ville følge av armlengdeprinsippet. Det innebærer at det kan oppstå tilfeller der et selskap ikke får fullt fradrag selv om en armlengdevurdering tilsier at samme lån kan tas opp i markedet.

Etter vår oppfatning er det svært uheldig om rentefradragsbegrensningsregelen går lengre enn det som følger av armlengdeprinsippet. Slik regelen er utformet i høringsnotatet, omfatter den mange selskaper, og dermed mange gjeldsforhold. Det er dermed viktig at regelen kun får konsekvenser for uønsket skattetilpasning, og ikke rammer en rekke selskaper der virksomheten er forretningsmessig velbegrunnet. Som redegjort for ovenfor, kan det være vanskelig å endre på lånestrukturen/finansieringen i et konsern. I tillegg er det ikke gitt at et selskap kan erstatte et internt lån med et lån i markedet, uten at dette medfører økte rentekostnader for konsernet.

Vi mener det også er viktig at begrensningsregelen utformes mest mulig likt tilsvarende regler i andre land, slik Finansdepartementet også legger til grunn i høringsnotatet. Selv om reglene varierer mye mellom land, er det likevel enkelte fellestrekk.

Det fremgår av redegjørelsen for utenlandsk rett i høringsnotatet at Tyskland innførte nye regler for begrensning av rentefradrag i 2008, som går ut på at fradraget for netto rentekostnader er begrenset til 30 pst. av skattyterens EBITDA. Videre er det vist til at Italia, Portugal og Spania har innført regler som i stor grad ligner på de tyske reglene. Det synes også som om Finland har innført tilsvarende regler. Det samme gjelder Frankrike, men der er fradraget begrenset til 25 pst. av EBITDA.

Et flertall av landene det er redegjort for i høringsnotatet har valgt å begrense rentefradraget til 30 pst. av en resultatstørrelse (/EBITDA), mens Finansdepartementet foreslår å begrense fradraget til 25 pst. Vi er enig med Finansdepartementet i at ulikheter i inntektsgrunnlag og unntaksregler gjør at reglene ikke er direkte sammenlignbare, men vi etterlyser en nærmere redegjørelse for hvilke forskjeller det er som begrunner at vi i Norge trenger en 5 pst. lavere sats. I Finansdepartementets forslag synes det å være færre unntaksregler/sikkerhetsventiler enn i andre land, så dette momentet kan vanskelig begrunne den lavere satsen.

4 Kravet til interessefellesskap – nærstående parter

For å anses som nærstående parter foreslår Finansdepartementet at det må foreligge direkte eller indirekte eierskap eller kontroll med minst 50 pst.

Etter vår vurdering bør det kreves en større eierinteresse for at det skal foreligge et interessefellesskap. Den foreslåtte avgrensningen gjør at begrensingsregelen får konsekvenser for langt flere selskaper enn det synes nødvendig å ramme. Selv ved en eierandel på mer enn 50 pst. vil det som hovedregel være svært vanskelig å gjennomføre uønskede skattetilpasninger mv.

Vi etterlyser derfor en nærmere vurdering av om skattetilpasning med gjeldsrenter er et problem i interessefellesskap der eierinteressen er på mer enn 50 pst. (men mindre enn 90 pst.), eller om det er et særlig problem i interessefellesskap der eierandelen er på mer enn 90 pst. Hvis det kun er et problem der eierinteressen er på mer enn 90 prosent, bør det stilles tilsvarende krav til interessefellesskapet mellom långiver og låntaker for at begrensingsregelen skal gjelde.

Vi synes også det er underlig at det ikke er stilt noen krav til minste eiertid i løpet av et inntektsår for at det skal foreligge et interessefellesskap. Ved kort eiertid synes det lite sannsynlig at partene kan fastsette andre vilkår enn de som ville blitt avtalt mellom uavhengige parter (særlig hvis eierinteressen i tillegg er lav – for eksempel 50 pst.)

Etter vår vurdering bør det være avgjørende om interessefellesskapet foreligger ved etableringen av låneforholdet, eller ved eventuelle senere endringer av vesentlige vilkår i låneavtalen. Det er da tilpasningen av gjelden kan skje. Interessefellesskapet må anses å opphøre fra og med det inntektsår det ikke lenger foreligger tilstrekkelig eierinteresse mellom långiver og låntaker. En slik avgrensning vil tilrettelegge for at begrensingsregelen kun rammer den uønskede skattetilpasningen, samtidig som de administrative konsekvensene av forslaget vil bli redusert.

5 Terskelverdien på 1 million kroner

Finansdepartementet foreslår at det skal gjelde en terskelverdi på 1 million kroner for at rentefradragsbegrensingsregelen skal komme til anvendelse, dvs. at selskaper med samlede (interne og eksterne) netto rentekostnader på 1 million kroner eller lavere unntas fra begrensingsregelen.

Etter vår vurdering er terskelverdien for lav. Dersom netto rentekostnader er så lave, er det svært usannsynlig at et selskap vil drive med uønsket skattetilpasning. Skattetilpasning er også kun aktuelt for flernasjonale selskaper, der virksomheten (og rentekostnadene) vanligvis vil ha et større omfang. Terskelverdien kan derfor settes vesentlig høyere – for eksempel 10 millioner kroner. En slik økning vil også medføre viktige administrative forenklinger for mindre selskaper, da det antas at regelen kan være særlig krevende å anvende for disse.

6 Fremføring av renter som ikke kan fradras på grunn av begrensingsregelen

Finansdepartementet foreslår at avskåret rentefradrag kan fremføres til fradrag i de fem påfølgende inntektsår.

Etter vår vurdering bør fremføringsadgangen være ubegrenset i tid. Dette vil være i samsvar med det som følger av skatteloven § 14-6 for fremføring av underskudd, og sikrer at en anvender kriterier som allerede er innarbeidet i skattelovgivningen. Vi kan ikke se at en ubegrenset fremføringsadgang medfører at mulighetene for uønsket skattetilpasning blir større.

Dersom fremføringsadgangen skal begrenses, bør den være på minst 10 år. Dette bedrer mulighetene for rentefradrag i virksomheter der resultatene varierer over tid, som for eksempel rederinæringen. En begrensning på 5 år vil være for kort, da det kan gå (betydelig) lenger tid fra næringen er inne i en vanskelig tid til markedene bedrer seg (og rentekostnadene kan komme til fradrag).

7 Særlig om rederibeskattede selskaper

Finansdepartementet foreslår at selskaper som beskattes etter den særskilte rederiskatteordningen skal omfattes av rentefradragsbegrensingsregelen, da de kan tilpasse seg med lite realkapital og mye finanskapital, selv om slike selskaper normalt ikke vil ha incentiver til å foreta skatteplanlegging med rentekostnader.

Vi stiller oss uforstående til at Finansdepartementet foreslår at rederibeskattede selskaper skal omfattes av rentefradragsbegrensingsregelen. Etter vår vurdering er det svært vanskelig for rederibeskattede selskaper å drive skattetilpasning med rentekostnader, slik at dette i praksis ikke er en relevant problemstilling.

Det fremgår av høringsnotatet at rentefradragsrammen skal beregnes på bakgrunn av den skattepliktige delen av selskapets inntekt, dvs. netto finansinntekter. Fradraget for rentekostnader mv. vil da allerede være begrenset, jf. skatteloven § 8-15 fjerde ledd.

Vi vil også minne om at rederibeskattede selskaper kun kan drive med drift og utleie av egne og innleide skip, og virksomhet nært knyttet til dette, jf. skatteloven § 8-13. Bestemmelsen åpner ikke for utøvelse av aktiviteter som ligger utenfor definisjonen av tillatt virksomhet, selv om aktivitetene er av uvesentlig eller bagatellmessig art. Vi antar at selskap som tilpasser seg med lite realkapital og mye finanskapital kan komme i brudd med virksomhetsbestemmelsen, da de anses for å drive med finansielle aktiviteter/virksomhet.

Videre antar vi at svært få (om noen) selskaper innenfor rederiskatteordningen i dag har uforholdsmessig mye finanskapital (slik som kunne være tilfelle i 1996-ordningen). Finanskapital kan nå tas ut av rederiskatteordningen uten at dette utløser noen skatt for det utdelende selskapet.

Vi mener derfor det vil være svært urimelig om rentebegrensningsregelen skal gjelde for rederibeskattede selskaper, når behovet for begrensningsregelen ikke er tilstede. Dersom det likevel skulle bli et problem at selskaper tilpasser seg med lite realkapital og mye finanskapital, kan Finansdepartementet heller da vurdere om begrensningsregelen skal gjelde. Det vil være enkelt for ligningsmyndighetene å overvåke dette, da alle selskapene lignedes av Sentralskattekontoret for storbedrifter.

Dersom Finansdepartementet likevel mener at rentebegrensningsregelen skal gjelde for rederibeskattede selskaper, etterlyser vi en nærmere vurdering av forholdet til regelen om inntektstillegg for høy egenkapital, jf. skatteloven § 8-15 syvende ledd, herunder om selskap som får et inntektstillegg (for lav gjeldsandel) likevel kan rammes av rentebegrensningsregelen (for høye interne rentekostnader), samt om hvordan inntektstillegget vil virke inn på selve beregningen av fradragsbegrensningen.

Skulle det være spørsmål eller kommentarer i anledning vår uttalelse er det bare å ta kontakt med undertegnede.

Med hilsen
Norges Rederiforbund
Lars Christian Tønder
(Sign.)